

УДК 658.727[632.913.1:635.9(492)]

І.В. Соломаха, канд. екон. наук

А.В. Жабинська, студент

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ВПЛИВ АУКЦІОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДИНАМІКУ ЕКСПОРТУ-ІМПОРТУ КВІТКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НІДЕРЛАНДІВ

И.В. Соломаха, канд. экон. наук

А.В. Жабинская, студент

Черниговский национальный технологический университет, г. Чернигов, Украина

ВЛИЯНИЕ АУКЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ДИНАМИКУ ЭКСПОРТА-ИМПОРТА ЦВЕТОЧНОЙ ПРОДУКЦИИ НИДЕРЛАНДОВ

Iryna Solomakha, PhD in Economics

Alena Zhabynska, student

Chernihiv National University of Technology, Chernihiv, Ukraine

INFLUENCE OF THE AUCTION ACTIVITY ON THE DYNAMICS OF EXPORT- IMPORT OF FLOWER PRODUCTION OF THE NETHERLANDS

Проаналізовано структуру та динаміку експорту та імпорту квіткової продукції Нідерландів за 2010–2014 роки. Досліджено результати діяльності найбільшого аукціону з продажу квітів у світі, в місті Аалсмеєр (Нідерланди), та його вплив на зовнішньоекономічну діяльність Нідерландів.

Ключеві слова: світовий експорт, квіткова індустрія Нідерландів, експорт-імпорт квіткової продукції, площа сільськогосподарських земель, аукціон квітів FloraHolland.

Проанализировано структуру и динамику экспорта-импорта цветочной продукции Нидерландов за 2010–2014 года. Исследованы результаты деятельности крупнейшего аукциона по продаже цветов в мире, в городе Аалсмеєр (Нидерланды), и его влияние на внешнеэкономическую деятельность Нидерландов.

Ключевые слова: мировой экспорт, цветочная индустрия Нидерландов, экспорт-импорт цветочной продукции, площадь сельскохозяйственных земель, аукцион цветов FloraHolland.

This paper analyzes the structure and dynamics of export-import of flower production of the Netherlands for the year 2010–2014. We studied the results of the auction for the sale of the largest flowers in the world, in the city of Aalsmeer (Netherlands), and its influence on foreign economic activity of the Netherlands.

Key words: world exports, Netherlands flower industry, export and import of flower production, agricultural area, flower auction FloraHolland.

Постановка проблеми. Нідерландська квіткова індустрія – добре розвинена галузь, яка є прикладом успішної логістики ХХІ століття. Вже протягом чотирьох століть вона демонструє вершини майстерності в садівництві, а також у зовнішній біржовій торгівлі. Створивши нові стандарти квіткового бізнесу, починаючи від контролю свіжості та екологічного контролю якості, до садівничої науки, ефективності ланцюжків постачань, Нідерланди стали невід’ємною частиною нової світової квіткової індустрії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Безпосередньо, квіткову індустрію Нідерландів досліджують такі вчені, як А. Gebhardt [1], August A. De Hertogh, Johan van Scheepen, Marcel Le Nard [2] та інші. Серед російських науковців аналізу економіки Нідерландів присвячені роботи І.В. Кірової [3], а дослідженню інноваційного сільського господарства Нідерландів – роботи К.П. Макарової [4]. Серед вітчизняних науковців подібні дослідження не спостерігаються.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Нідерланди завжди славилися тим, що там отримували високі врожаї квіткової продукції, а також проводили селекцію нових високопродуктивних її видів. Проте з часом вона перетворилася у високорозвинену індустріальну державу, що входить до десятки найбільш благополучних країн. Оскільки Нідерланди посідають лідируючі місця у світовому квітковому бізнесі, стало необхідним дослідити динаміку, структуру та тенденції цього сектору економіки країни.

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Мета статті. Головною метою статті є дослідження впливу аукціонної торгівлі на динаміку та тенденції розвитку експортно-імпоротної діяльності продукцією квітникарства Нідерландів.

Виклад основного матеріалу. Квітникарство займає все більші обсяги в міжнародній торгівлі. Економічна та фінансова криза, в основному в Північній Америці та Західній Європі, вплинула на світову торгівлю квітковою продукцією. Історично значне зростання у світовому експорті відбулося в 2008 році. В 2013 році світовий експорт квіткової продукції становив 20,6 млрд дол США на відміну від 2011 року (21,1 млрд дол США) і 2001 року (8,5 млрд дол США) (рис. 1).

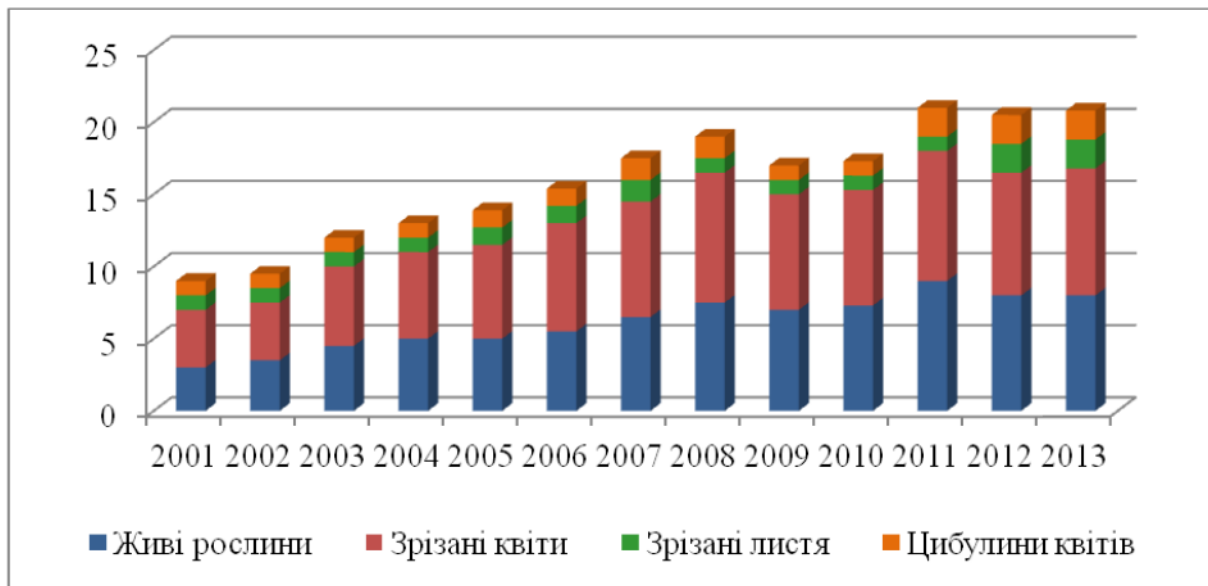

Рис. 1. Світовий експорт квіткової продукції за 2001–2013 роки, млрд дол США

Джерело [5].

Однією з головних структурних змін, що відбуваються нині у галузі квітникарства, є збільшення міжнародної конкуренції, зокрема, для зрізаних квітів. Завдяки поєднанню місцевого виробництва та ефективного імпорту квітів Нідерланди є домінуючим центральним ринком для глобальної торгівлі зрізаних квітів. Тим не менш, голландська частка у світовому експорті зрізаних квітів зменшується з 58 % у 2003 році до 52 % у 2013 році. Водночас, Кенія, Еквадор, Ефіопія, Колумбія і Малайзія збільшили свою частку в світовому експорті зрізаних квітів. Виробники в цих країнах можуть досягнути значних масштабів виробництва квітів належної якості за конкурентоспроможними цінами за рахунок сприятливих кліматичних умов вирощування та нових технологій.

Збільшення світового експорту зумовило і зміни в міжнародній конкуренції. Наприклад, у 2003 році Японія імпортувала 8 % своїх зрізаних квітів з Голландії. У 2013 році ця частка скоротилася до 2 %. У той же період Японія збільшила імпорт зрізаних квітів з Малайзії з 10 до 26 % та з Колумбії з 14 до 22 %. Росія збільшила імпорт з Еквадору та Кенії за рахунок зрізаних квітів з/або через Нідерланди. Сполучені Штати Америки збільшили імпорт зрізаних квітів з Колумбії з 55 % в 2003 році до 65 % в 2013 році (рис. 2).

В останнє десятиліття не спостерігається якихось чітких основних тенденцій в імпортних та експортних потоках на великих ринках, таких як Бразилія, Китай, Індія, Мексика і Туреччина. Тим не менш, спостерігається зростаючий внутрішній попит і збільшення виробництва квітів і рослин [5].

Нідерландський сектор економіки – садівництво, є безперечним лідером на міжнародному ринку квітів. Він формує серце міжнародної мережі для декоративного садівництва, квітникарства, цибулин і декоративних дерев, а також фруктів і овочів. Садів-

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

ництво здійснює значний внесок у процвітання країни через значні обсяги і належну якість продукції, а також за допомогою технологічних інновацій. Із приблизно 1800 нових сортів рослин, що надходять на європейський ринок з кожним роком, 65 % надходить з Нідерландів.

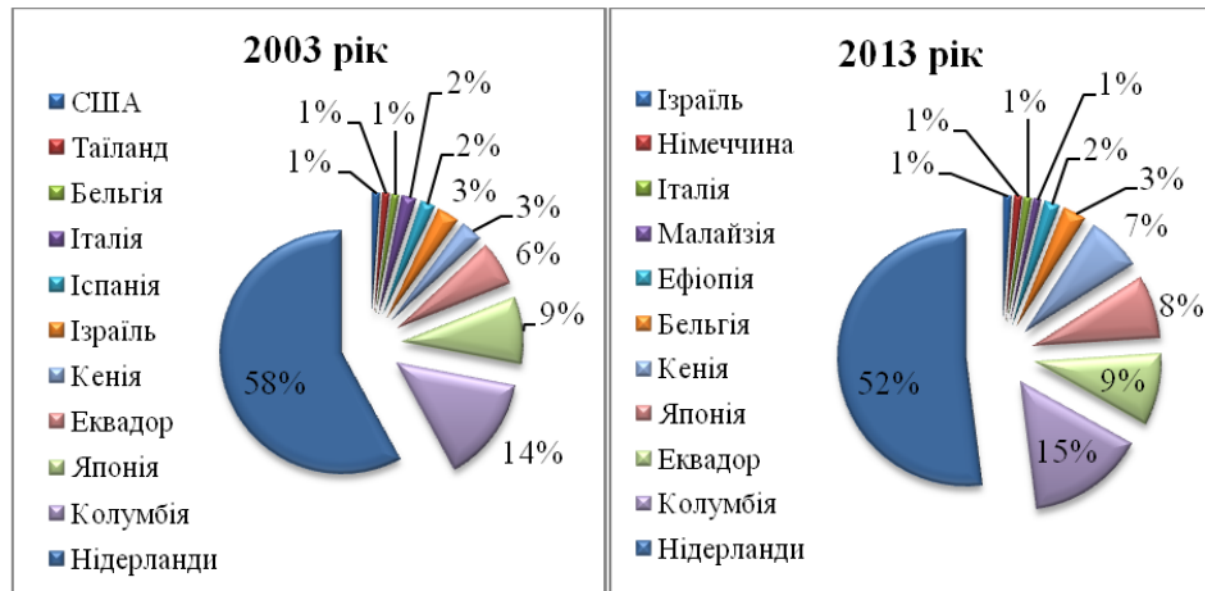

Рис. 2. Світовий експорт зрізаних квітів у 2003 і 2013 роках, %

Поява і стрімкий розвиток Нідерландського кластера квіткової індустрії – це приклад того, як країна, що має не зовсім придатну для вирощування рослин землю та кількість сонячних днів у році, досягла успіху у вирощуванні квітів. Три регіони брали участь в утворенні квіткового сектору в Нідерландах: північна і південна частини Амстердама, територія Роттердама і Гааги. Вони спеціалізувалися на вирощуванні овочів, дерев і квіткових цибулин.

Нідерланди мають світову репутацію за багатьма видами продукції аграрного сектору та міжнародної торгівлі. Варто відзначити, що щорічно вчені та фахівці передають на ринок близько 1800 нових сортів і гібридів, які відрізняються високою продуктивністю, високою якістю, стійкістю до несприятливих умов середовища.

Щоб зберегти свою конкурентоспроможність у галузі квіткової індустрії, Нідерланди встановили стандарти, які тепер офіційно прийняті в усьому світі. Були введені стандарти на розміри квіткових горщиків, стандарти екологічної сертифікації. Фактично вони зробили революцію в цій промисловості, створивши набір стандартів та кращих практик. Раніше квіти для зрізу вирощувалися в безпосередній близькості з місцем їх реалізації. Тепер їх можна доставляти з усіх кінців світу. Раніше вирощування квітів було сезонним бізнесом, а тепер – це цілорічна потужна індустрія.

Сьогодні Нідерланди посідають лідируюче місце на європейських ринках, надаючи 66 % імпорту декоративних квітів і рослин в Європу. Більше 90 % імпорту Німеччини, Франції, Данії, Фінляндії, Словаччини та країн Балтики надходить з цієї країни. Використання ефективної логістики надає імпортеру пропонувати товар за низькими цінами. Голландські експортери також обслуговують інші напрямки, такі як США, Японія, країни Середнього Сходу. Крім того, Нідерланди також домінують на ринку пакувальних матеріалів. Повторно упаковані екзотичні товари з країн Середнього Сходу, Південної Америки та Східної Африки становлять 30 % голландського експорту квіткової продукції. Незважаючи на віддалене місце розташування, інші країни використовують голландський досвід у логістиці [4; 6].

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Відповідно до Міжнародної стандартної торговельної класифікації (Standard International Trade Classification) квіткова продукція належить до розділу 2, групи 292 «Неперероблена рослинна і тваринна продукція» (292.6 – Цибулини, бульби і кореневища квітів або листяних рослин; живі дерева та інші рослини; 292.7 – Зрізані квіти і рослини; 292,9 – Матеріали рослинного походження) [7]. За даними Центрального бюро статистики Нідерландів (Centraal Bureau voor de Statistiek), експорт групи 292 «Неперероблена рослинна і тваринна продукція» за чотири роки значно перевищує імпорт країни (табл. 1).

Таблиця 1

Обсяги експорту-імпорту групи 292 «Неперероблена рослинна і тваринна продукція» SITC, 1000 euro

Рік	Всього	Європейський Союз	Європа	Азія	Російська Федерація
Імпорт					
2010	1 858 583	836 100	853 074	208 604	511
2011	1 889 794	771 126	789 408	236 399	408
2012	2 124 524	882 879	904 139	284 298	347
2013	2 198 738	983 010	1 005 313	237 620	995
2014	2 291 761	1 041 925	1 065 229	233 564	1 405
січень-жовтень 2015	2 266 821	1 063 894	1 085 668	210 841	1 484
Експорт					
2010	8 871 896	7 131 676	7 986 376	307 724	309 484
2011	9 197 850	7 344 068	8 289 541	325 102	384 645
2012	9 447 412	7 356 096	8 446 327	368 492	469 299
2013	9 389 228	7 362 941	8 388 694	352 533	390 173
2014	9 656 528	7 633 107	8 542 642	413 614	302 936
січень-жовтень 2015	8 191 911	6 438 744	7 168 270	416 679	201 704

За даними статистичного відділу Організації Об'єднаних Націй (The United Nations Statistics Division), у Нідерландах найбільший обсяг експорту та імпорту серед квіткової продукції (за 2010–2014 роки) мають зрізані квіти свіжі (позиція № 5 на діаграмі), найменший обсяг експорту мають мохи та лишайники для декоративних цілей (позиція № 7 на діаграмі) (табл. 2, рис. 3). При цьому найменший імпорт серед квіткової продукції Нідерландів за аналогічний період мали рододендрони та азалії [8].

Таблиця 2

Обсяг експорту-імпорту квіткової продукції Нідерландів за 2010–2014 роки, 1000 USD

Назва	Експорт	Імпорт	Експорт	Імпорт	Експорт	Імпорт	Експорт	Імпорт	Експорт	Імпорт
	2010 рік		2011 рік		2012 рік		2013 рік		2014 рік	
1. Цибулини, бульби, бульбоцибулини, кореневища сплячі	900925	51981	1075620	62207	1001608	54733	1036465	51146	1138911	55380
2. Цибулини, бульби, бульбоцибулини, кореневища у зростанні	225941	27304	360176	38600	371688	41260	399400	43203	436098	52387
3. Рододендрони та азалії	13176	856	18531	1646	16469	2198	20464	1582	16832	2228
4. Рози	55996	3635	69595	5824	67851	8066	72716	8399	68643	8470
5. Зрізані квітки та пуп'янки на букети свіжі	3525905	627858	4735608	741777	4317693	725155	4343235	823546	4399651	985791
6. Зрізані квітки та пуп'янки на букети сушені	166389	6265	237311	8721	284383	10283	297066	11419	272363	6819
7. Мохи та лишайники для декоративних цілей	3997	4840	7073	4029	–	–	–	–	–	–
8. Листя, гілки для букетів свіжі	182710	172819	256002	194924	281393	176075	249506	230286	244067	233939
9. Листя, гілки для букетів інші	32507	21012	41072	29233	40429	56570	45237	52550	45342	50184

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

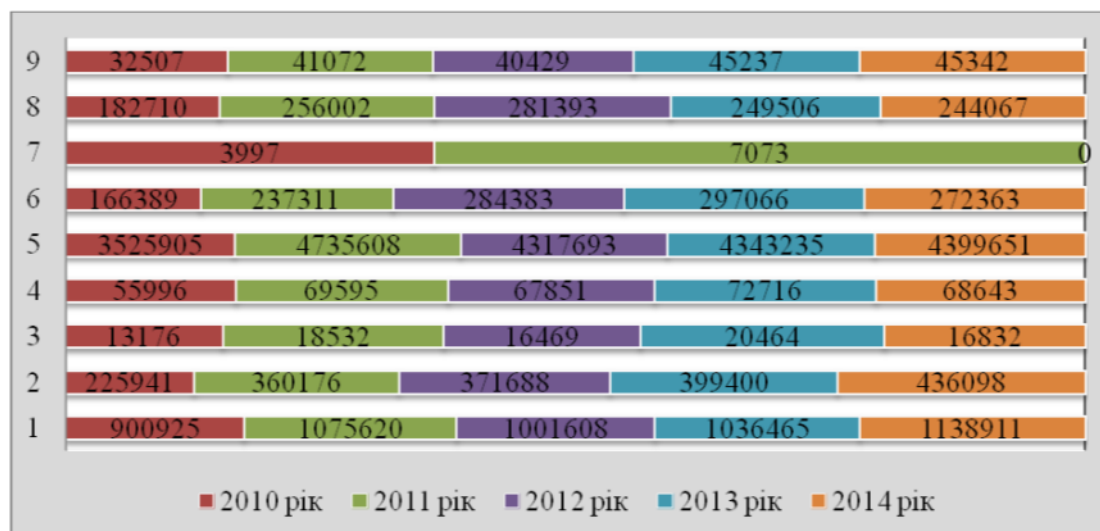

Рис. 3. Обсяг експорту квіткової продукції Нідерландів за 2010–2014 роки, 1000 USD

Площа сільськогосподарських орних земель Нідерландів у 2014 році зменшилася в порівнянні з 2010 роком. Зменшення відбулося за рахунок скорочення площі під садівництво закритого ґрунту на 8 192 974 ар. Проте площа сільськогосподарської землі, зайнятої під садівництво відкритого ґрунту, за 5 років збільшилася на 2 848 ар (табл. 3).

Таблиця 3

Площа сільськогосподарських земель Нідерландів (*Area of agricultural land*), ар

Сільськогосподарські землі	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
Всього в користуванні:	201 859 594	200 927 858	199 148 341	200 887 447	200 090 195
Всього орних земель:	54 207 080	53 504 248	52 080 287	53 241 217	51 727 912
Садівництво відкритого ґрунту, ар					
Всього:	8 707 297	8 855 224	8 642 095	8 635 971	8 710 145
Цибулини квітів	2 334 701	2 412 642	2 348 803	2 329 139	2 358 954
Культури квітникарства	288 270	292 841	290 962	290 482	270 527
Розплідники і багаторічні рослини	1 691 156	1 718 421	1 700 160	1 701 593	1 706 750
Садівництво закритого ґрунту, м ²					
Всього:	103 074 941	102 491 890	99 616 624	98 174 658	94 881 967
Культури квітникарства	47 743 661	47 051 040	45 546 630	43 961 038	41 382 814
Розплідники і багаторічні рослини	4 914 984	4 947 233	4 858 306	4 828 211	4 695 044

Що стосується тенденцій вирощування цибулевих квітів, за останні п'ять років обсяги вирощування тюльпанів зросли на 21,7 % (табл. 4), а обсяги вирощування нарцисів і гіацинтів навпаки зменшилися, відповідно на 10,6 і 1,9 % [6].

Таблиця 4

Обсяги вирощування цибулевих квітів у Нідерландах

Цибулеві квіти	2010	2011	2012	2013	2014	2014 до 2010, %
Гіацинти, 1000 од.	88 436	79 815	79 353	76 506	86 722	98,1
Нарциси, 1000 кг	3 067	2 852	3 060	3 127	2 742	89,4
Тюльпани, 1000 од.	1 386 297	1 440 459	1 469 816	1 570 080	1 686 837	121,7
Інше, 1000 кг	–	–	1 445	1 519	1 180	–

Ефективність зовнішньоекономічної діяльності Нідерландів пояснюється, перш за все, раціональною аукціонною діяльністю. Успішність квіткових аукціонів у Нідерландах є результатом організації їх логістики: одноденна продукція, що продається на аукціоні, повинна якомога швидше бути доставлена до місця її реалізації, використовуючи

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

при цьому, відповідно до вимог замовника, транспортні засоби. Стандартизація пакувального матеріалу стала ключовим моментом у цьому питанні (вже в 2002 році 90 % транспортного впакування мали уніфікований дизайн).

Найбільший аукціон квітів у світі Bloemenveiling розташований у містечку Aalsmeer, неподалік від Амстердама (Нідерланди). У 2008 році аукціон приєднався до компанії Flora Holland, яка існує більше 100 років і є лідером на міжнародному ринку у галузі квітництва.

Flora Holland (Koninklijke Coöperatieve Bloemenveiling FloraHolland) – це об'єднання, до якого входять 5000 компаній-виробників з Нідерландів та інших країн. Нині компанія Flora Holland контролює понад 90 % ринку зрізаних квітів Голландії. Фірма веде свій бізнес як у Голландії, так і за кордоном. При цьому компанія має 5 аукціонних центрів:

- у містах Аалсмеєр (Aalsmeer), Нальдвійк (Naaldwijk) і Рійнсбург (Rijnsburg) розташовані експортні квіткові аукціони;
- а в містах Блейсвійк (Bleiswijk) і Елде (Eelde) знаходяться регіональні квіткові аукціони.

Штаб-квартира компанії Flora Holland знаходиться в місті Аалсмеєр. Тут розташовано найбільший у світі аукціон квітів Bloemenveiling Aalsmeer. Одноповерхова будівля аукціону має площу 990 тис. м² і посідає 4-е місце у списку найбільших за площею будівель світу. Так, найбільший аукціон квітів в Аалсмеєрі, станом на 2014 рік, має три аукціонні зали, загальною площею 1 287,8 тис. м², при цьому для зберігання квіткової продукції зайнято 51,8 тис. м² (табл. 5).

Таблиця 5

Аукціонні центри компанії Flora Holland

Показники	Aalsmeer	Naaldwijk	Rijnsburg	Bleiswijk	Eelde
Кількість годинників	14	14	7	0	3
Аукціонні зали	3	3	1	0	1
Площа аукціонних зал, тис. м ²	1 287,8	736,0	400,0	123,0	47,0
Площа для зберігання товару, тис. м ²	51,8	40,4	35,9	3,8	3,4

Річний товарообіг Flora Holland за 2014 рік збільшився на 1,2 % у порівнянні з 2013 роком і становить 4,4 млн євро, при цьому товарообіг зрізаних квітів становить 2,5 млн євро, що дорівнює 56,5 % від загального товарообігу (табл. 6).

Таблиця 6

Деякі економічні показники діяльності компанії Flora Holland

Економічні показники, млн євро	2014 рік	2013 рік	Відхилення, %
Річний товарообіг:	4,401	4,350	+1,2
у тому числі:			
зрізані квіти	2,486	2,468	+0,7
кімнатні рослини	1,564	1,525	+2,6
садові рослини	351	357	-1,7
Товарообіг за день:	8,8	9,2	-4,0
Продано через:			
аукціонні години	2,151	2,241	-4,0
посередництво	2,250	2,109	+6,7
Товарообіг за місцем продажу:			
Aalsmeer	1,077	1,118	-3,7
Naaldwijk	704	718	-1,9
Rijnsburg	327	336	-2,7
Bleiswijk	19	45	-57,8
Eelde	24	24	0,0

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Незважаючи на зростання річного товарообігу Flora Holland за 2014 р., продаж зрізаних квітів (голландська продукція) за кількістю проданої квіткової продукції за 2014 рік зменшився на 117,124 млн стебел, при цьому продаж імпортованої продукції також зменшився на 94,028 млн стебел, що пояснюється затяжною світовою економічною кризою. Що ж до продажу компанією садових рослин, то кількість проданої продукції в 2014 році зменшилися (як власної продукції, так і імпортованої) (табл. 7), проте темпи зменшення значно нижчі.

Таблиця 7

Обсяг продажу зрізаних квітів та садових рослин компанією Flora Holland за 2013–2014 роки, млн од.

Аукціонні центри, міста	Продаж зрізаних квітів		Продаж садових рослин	
	2014 рік	2013 рік	2014 рік	2013 рік
	голландська продукція		голландська продукція	
Aalsmeer	2,120	2,180	162	174
Naaldwijk	1,441	1,505	110	117
Rijnsburg	1,002	1,002	11	11
Bleiswijk	–	111	–	14
Eelde	57	63	6	7
Всього:	61,563	178,687	289	323
	імпортована продукція		імпортована продукція	
Aalsmeer	1,198	1,226	12	14
Naaldwijk	579	598	7	9
Rijnsburg	457	460	–	–
Bleiswijk	–	62	–	1
Eelde	48	58	–	–
Всього:	1085,198	1179,226	19	24

Серед аукціонних центрів компанії найбільший товарообіг має центр у місті Аалсмеєр, маючи показники річного товарообігу за 2014 рік в 1,0 млн євро. При цьому кількість активних постачальників становить 12 168 осіб, активних трейдерів – 533 чоловік (табл. 8).

Таблиця 8

Кількість активних постачальників продукції та трейдерів аукціону

Аукціонні центри, міста	Кількість активних постачальників, чол.		Кількість активних трейдерів, чол.	
	2014 рік	2013 рік	2014 рік	2013 рік
Aalsmeer	4 256	4 617	533	734
Naaldwijk	3 689	3 989	596	654
Rijnsburg	2 935	3 066	409	410
Bleiswijk	–	2 282	–	523
Eelde	1 288	1 284	293	286
Всього:	12 168	15 238	1831	2607

Flora Holland експортує квіти в 140 країн світу. Найбільш важливими напрямками експорту квітів для компанії є Німеччина, Великобританія, Франція, Бельгія, Італія, Україна, Росія. Квіти з цього аукціону надходять навіть у такі далекі від Голландії країни, як Японія, Австралія, Сінгапур. При цьому найбільший обсяг імпорту надходить з Кенії, Ефіопії, Ізраїлю (табл. 9).

Таблиця 9

Найбільші країни-імпортери квіткової продукції компанії Flora Holland, млн євро

Країна-імпортер	Товарообіг за 2014 р.	Товарообіг за 2013 р.	Відхилення, %
1	2	3	4
Кенія	315	317	-0,6
Ефіопія	178	180	-1,1
Ізраїль	60	70	-14,3
Бельгія	37	39	-5,1

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Закінчення табл. 9

1	2	3	4
Німеччина	33	31	+6,5
Зімбабве	28	24	+16,7
Данія	17	19	-10,5
Іспанія	17	17	0,0
Італія	13	16	-18,8
Еквадор	11	12	-8,3
Інші країни	40	41	-2,4
Всього:	749	766	-2,2

Кожен вид або сорт рослин вирощується в окремій теплиці. Режим освітлення і температури, вологість повітря та полив автоматично підтримують на оптимальному для рослин рівні. Регулярно рослини підживлюють й обробляють отрутохімікатами від шкідників і хвороб, що дозволяє отримати високоякісний матеріал точно до моменту продажу. Далі рослинам надають товарного вигляду, листя миють, за необхідності, рослини пересаджують у пластмасові горшечки, замінюють ґрунтову суміш на більш легку і вологоємну, підбирають необхідне пакування і відсилають на аукціон.

Якщо рослини прийняті на аукціон, то виробник автоматично отримує мінімальну ціну на товар незалежно від того, чи вдасться його продати чи ні. Товар, який прибуває в Аалсмеєр, оглядається фахівцями і розміщується в холодильних камерах. За кілька годин до початку торгів надходження квітів на аукціон зупиняється. Партії рослин, доставлені пізніше зазначеного часу, ставлять у чергу і розпродають наступного дня.

Аукціон проводиться з 7 до 9 годин ранку за допомогою так званих аукціонних годинників, які показують не час, а поточну ціну лота. Основний принцип торгівлі – падіння ціни. Торги тривають не більше хвилини – стільки часу потрібно стрільці (точніше точки на електронному циферблаті), щоб пройти шлях від максимальної ставки до мінімально допустимої. Покупцем товару стає той, хто першим натисне кнопку, яка зупиняє зміну ціни на табло. Після цього висвітлюється номер, під яким цей покупець зареєстрований в організаторів аукціону. Він і вважається покупцем цього лота. Такий спосіб проведення аукціону значно прискорює темп аукціонного торгу і дає можливість продавати до 600 лотів за годину. Якщо покупець пред'явив претензії на погану якість рослин, то цьому виробникові забороняють поставляти товар на голландські аукціони.

Купівля фіксується й оформляється комп'ютером за 10–15 хвилин – від натискання кнопки до видачі рахунку. Якщо ціна впала до мінімуму і ніхто не встиг придбати партію рослин або не захотів, то її негайно знищують. У кінці аукціону навіть великі фірми не гордують скуповувати задешево нереалізований товар. Він нижчий якістю, але придатний для продажу за низькими цінами. Як тільки крихкий квітковий товар закуплений, його пакують (за необхідності квіти можуть зібрати і в букети, а також додатково охолоджують до температури від +2 до +4 градуси, яка підтримується на всіх етапах шляху до покупця) і у спеціальних контейнерах літаком або автотранспортом розсилають по всьому світу.

З 1997 року трейдери отримали змогу купувати квіти на аукціонах Flora Holland через Інтернет. Для цього фірма Flora Holland встановила систему I-КОА або просто КОА. За даними на початок 2010 року компанія Flora Holland встановила 1600 дистанційних під'єднань за системою КОА, більша частина яких – 1200 – розташовані в Голландії, а 400 – за її межами. Нині близько 45 % квітів, що продаються щодня на найбільших експортних аукціонах, продаються дистанційно [7].

Головним пріоритетом зовнішньоекономічної діяльності Голландії є співпраця з країнами Європейського Союзу. У зв'язку з цим основна політика уряду спрямована на

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

поліпшення торгового клімату та створення умов для подальшого розвитку співробітництва.

У 2014 році Нідерланди не тільки зберегли за собою статус одного із ключових партнерів України серед держав-членів ЄС у торговельній сфері, але й поліпшили свої позиції. Нідерланди піднялись з 6-го у 2013 році на 5-е місце серед держав-членів ЄС за обсягами товарообороту України з часткою 5 %, станом на листопад 2014 р. (4,5 % у 2013 р.), а також з 7-го на 4-е місце за обсягами торгівлі послугами з часткою 6,6 %, станом на вересень 2014 р. (3,9 % у 2013 р.).

Група «живі дерева та інші рослини» у 2014 р. становила 4,7 % товарної структури імпорту в Україну з Королівства Нідерланди.

Список використаних джерел

1. *Gebhardt A.* Holland flowering: how the Dutch flower industry conquered the world. – Amsterdam University Press, 2014.

2. *August A.* De Hertogh, Johan van Scheepen, Marcel Le Nard Globalization of the Flower Bulb Industry [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://books.google.com.ua/books?hl=ru&lr=&id=K0LNBQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA1&dq=+flower+industry+Dutch&ots=kwOfrkW3m&sig=9MwHU7XN19Cy5BuJWY1lqJ1YOxI&redir_esc=y#v=onepage&q=flower%20industry%20Dutch&f=false.

3. *Кирова И. В.* Нидерланды в мировой экономике [Электронный ресурс] / И. В. Кирова. – Режим доступу : http://modern-j.ru/domains_data/files/2/Kirova-1.%20Razdel%20Mezhd.%20ekon.%20otnosh..pdf.

4. *Макарова Е. П.* Управление развитием постинтенсивного инновационного сельского хозяйства в Нидерландах [Электронный ресурс] / Е. П. Макарова. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/upravlenie-razvitiem-postintensivnogo-innovatsionnogo-selskogo-hozyaystva-v-niderlandah>.

5. *World Floriculture Map 2015* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.rabobank.com/en/images/World_Floriculture_Map_2015_vanRijswick_Jan2015.pdf.

6. *Иванова В. Н.* Европейский опыт реализации кластерной политики [Электронный ресурс] / В. Н. Иванова, В. В. Тарасенко, Р. Р. Хафизов. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/evropeyskiy-opyt-realizatsii-klasterno-politiki>.

7. *Standard International Trade Classification* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regist.asp?Cl=14>.

8. *The United Nations Statistics Division* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://data.un.org/Data.aspx?q=flower&d=ComTrade&f=_11Code%3a7.

9. *Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cbs.nl>.

10. *Офіційний сайт аукціону квітів в Аалсмеєрі* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.floraholland.com>.